

მზია ხოსიტაშვილი

საბიბლიოთეკო წყაროების გამოყენება სვანეთის ტურისტულ მარკეტინგში

საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ბოლოდროინდელი კვლევის თანახმად, საქართველოში ტურიზმის სფერო სწრაფი ტემპით ვითარდება. ოფიციალური მონაცემების მიხედვით, 2017 წლის იანვარ-ოქტომბერში საქართველოს ეწვია 6 430 824 საერთაშორისო მოგზაური, 2016 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან 18,8%-ით მეტი. მთლიანი რაოდენობიდან ტურისტების რიცხვმა, რომლებმაც 24 საათი და მეტი დაჰყვეს საქართველოში, 3 042 907 შეადგინა, 28%-ით მეტი, ტურიზმიდან მიღებულმა შემოსავალმა 2017 წელს 2 მილიარდ 700 მილიონ დოლარამდე შეადგინა. ტურიზმის სექტორის ზრდის მიხედვით, საქართველო ერთ-ერთი მოწინავე ქვეყანაა და ამ მხრივ ჩვენი ქვეყნის მაჩვენებელმა მსოფლიო ტურიზმის ზრდის მაჩვენებელსაც კი გაუსწრო.

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით და ტურიზმის, როგორც ეკონომიკის ყველაზე პრიორიტეტული და დინამიურად განვითარებადი დარგის, ხელშეწყობისთვის მთავრობა, ინფრასტრუქტურის მოწესრიგების გარდა, ყურადღებას ამახვილებს მიზნობრივ და პოტენციურ ბაზრებზე მარკეტინგული აქტივობების ზრდაზე. მარკეტინგის სწორი სტრატეგია ხელს შეუწყობს ქვეყნის ცნობადობის გაზრდას, ქვეყანაში მეტი ტურისტის და, შესაბამისად, მეტი უცხოური ვალუტის მოზიდვას. მარკეტინგის არსიდან გამომდინარე, ბაზარზე მთავარია ქცევის სტრატეგიისა და ტაქტიკის შემუშავება. მარკეტინგის მიზანი პირველ რიგში მომხმარებლისა და მთლიანად საზოგადოების ინტერესებია, ბაზრის მოთხოვნის დროული ამოცნობა და საკუთარი ქცევის სტრატეგიის შექმნა საზოგადოებისა და გარემოს მოთხოვნების გათვალისწინებით.

მარკეტინგის სტრატეგია ითვალისწინებს ბაზრის სეგმენტაციას, მიზნობრივი აუდიტორიის შერჩევას, ტაქტიკის შემუშავებას, ბიუჯეტის განსაზღვრასა და დასახული გეგმის შესრულებაზე კონტროლს. ტურისტული პროდუქტი იქმნება სხვადასხვა გემოვნებისა და საჭიროების მქონე ადამიანებისთვის, ამიტომ მარკეტინგული პროდუქტის მომხმარებლის დასადგენად აუცილებელია ტურისტული სფეროს სეგმენტაცია. სეგმენტირება შემდეგი კრიტერიუმებით ხდება:

გეოგრაფიული: 1. ბინადრობის ქვეყნის მიხედვით (შიდა, შემომავალი და გამავალი ტურიზმის მიხედვით); 2. ტურისტული მოგზაურობა გეოგრაფიული მიზნების მიხედვით (დედამიწის, ქვეყნის, რეგიონის, ქალაქის ნაწილის); 3. რეკრეაციული ზონების მიხედვით;

სოციო-დემოგრაფიული - ასაკი, სქესი, ტურისტების პროფესია, ოჯახის ტიპი, ეროვნება, რელიგიური მრწამსი, ოჯახის შემოსავალი, ფულადი სახსრების არსებობა;

ტურისტული ქცევის ფსიქოგრაფიული კრიტერიუმები - მოგზაურობის მოტივი, ტურისტის ფსიქოლოგიური პროტრეტი, მოგზაურობის ორგანიზაცია და ფორმა, გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებანი, განთავსების საშუალებები, ცხოვრების წესი, თავისუფალი დროის უპირატესობები, სტერეოტიპები ტურისტული პროდუქტის მოხმარებაზე.

მოტივაციის (მოგზაურობის მიზნის) მიხედვით განასხვავებენ: საქმიან, სპორტულ, საკურორტო, გამაჯანსაღებელ, სათავგადასავლო, გასართობ, საგანმანათლებლო, შემეცნებით, ეგზოტიკურ, ჰობი-ტურებს. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ საქმიანი ტურიზმი შეიძლება ერწყმოდეს შემეცნებითს, სპორტულ-რეკრეაციულს და ა. შ.

ცხოვრების წესის მიხედვით გამოყოფენ ტურისტების შემდეგ კატეგორიებს: თავის თავში ჩაკეტილი განცხრომის მაძიებელს - კმაყოფილებას ეძებს სუფთა ჰაერზე სხვადასხვა აქტივობებით: თევზაობით, ნადირობით, უყვარს სპორტული თამაშობები, ამავე დროს კარგი გადამხდელია.

აქტიურ და მიზანმიმართულ პიროვნებას - პიროვნება მუდმივად ეძებს ახალ შეგრძნებებს, ბუნებით ექსტრემალია.

საქმიანი წრეების წარმომადგენელი - შეძლებულია, იგი ძვირადღირებული დასვენების მომხმარებელია, უპირატესობას ანიჭებს მცირე მანძილზე გადაადგილებას.

ლურჯ საყელოებს - ცხოვრობენ პატარა ქალაქებში ან დიდი ქალაქების შემოგარენში. უპირატესობას ანიჭებენ კარვებში დასვენებას ოჯახთან ერთად. უყვართ ნადირობა და თევზაობა.

ტრადიციულ შინაყუდას - ცდილობს თითოეული დახარჯული ფულის ერთეულიდან მაქსიმალური სარგებელი მიიღოს, თავს არიდებს ყველაფერს, რაც დაკავშირებულია რისკთან.

ტურისტული მოთხოვნის სეგმენტაციას აქვს უსასრულობამდე ზრდის ტენდენცია ადამიანის გართულებული მოთხოვნებისა და საზოგადოების ცხოვრებაში დასვენებისა და ტურიზმის მზარდი მნიშვნელობის გამო. სწორედ ამ ფსიქოლოგიური და სოციალური, ასევე ფინანსური, ფაქტორების გათვალისწინებით ხდება ტურისტული პროდუქტის შეთავაზება და მოთხოვნათა დაკმაყოფილება.

news-caf-.gipa.ge-ს მიერ საქართველოში არსებულ ტურისტულ კომპანიებში ჩატარებული გამოკითხვების შედეგად აღმოჩნდა, რომ საქართველოში მთის მოყვარულთათვის სვანეთი ყველაზე მიმზიდველ ადგილს წარმოადგენს. სვანეთი საქართველოს ტერიტორიის 10.6 % მოიცავს. ზომიერი კლიმატი, ბუნებრივი სილამაზე და დაცული ფაუნა ზამთრისა და ზაფხულის ტურიზმის განვითარების საშუალებას იძლევა. სვანური სოფლები, და მთლიანად სვანეთი, წარუშლელ შთაბეჭდილებას ტოვებს როგორც ჩვეულებრივ მნახველზე, ასევე უშბის, თეთნულდის, შნარასა და შხელდას მწვერვალების დაპყრობაზე მეოცნებე ალპინისტებზე. მესტია და უშგული განსაკუთრებულად ალაფრთოვანებს ტურისტებს.

სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის 2014-2020 წწ. განვითარების სტრატეგია ითვალისწინებს ტურისტული პოტენციალის პერიოდულ შესწავლას, ტურიზმის სხვადასხვა სახეების განვითარების ხელშეწყობასა და პოპულარიზაციას;

რეგიონში მრავალფეროვანი ტურისტული მარშრუტების შემუშავება-განახლებას; სანახაობების, რეკრეაციული ცენტრების, ეკოლოგიური მარშრუტების, თავშესაფრების, კულტურულ-ისტორიული ღირსშესანიშნაობების, ეთნოგრაფიული კოლექციების, სახვითი ხელოვნების ცენტრების, ტრადიციული ფესტივალების, ბაზრობების და სხვ. ტურისტული პაკეტის ვიზუალური დამუშავების მხარდაჭერას; ადგილობრივი ნატურალური პროდუქტებისა და ადგილობრივი წარმოების პოპულარიზაციას; სხვადასხვა სახისა და მასშტაბის ტრადიციული სპორტული დღესასწაულების, შეჯიბრებების, ფოლკლორული ფესტივალების, ოლიმპიადების მოწყობა-განვითარების ორგანიზებას;

მთავრობის მიერ შემოთავაზებული პროგრამის მიხედვით ტურიზმის პოლიტიკაში ერთ-ერთი სტრატეგიული მიმართულება იქნება საქართველოს გადაქცევა ოთხი სეზონის ტურისტულ ქვეყნად, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებასა და წლის განმავლობაში მათ სტაბილურ განაწილებას; სხვა მნიშვნელოვან პუნქტებთან ერთად, ხელი შეეწყობა ტურიზმის სხვადასხვა ტიპის განვითარებას;

სვანეთის ტურისტული პოტენციალის ასამაღლებლად მნიშვნელოვანია რეგიონში ტურიზმის საინფორმაციო ცენტრების შექმნა და კეთილმოწყობა; ტურისტული მომსახურების ობიექტებში მომსახურე პერსონალის პროფესიული განათლებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამების განხორციელება. გიდების და სექტორში დასაქმებული სხვა სპეციალიზირებული პერსონალის მომზადება-გადამზადების ხელშეწყობა; გიდის კვალიფიკაციის ამაღლებაზე ზრუნვა, დახმარება საჭირო ლიტერატურით.

სვანეთის ტურიზმში შესაძლებელია ახალი მიმართულებების ათვისება. ესენია:

გადამფრენ ჩიტებზე დაკვირვების; ფოტოგადაღებები; ფოტოხაფანგები; სამონადირეო; ალპინიზმი; ექსტრემალური; სამონადირეო ტურიზმი; შემოქმედებითი, ხალხურ რეწვასთან დაკავშირებული;

განსაკუთრებით გამოვყოფდით ფრინველებზე (გადამფრენ) დაკვირვებას “bird watching“, ეკოტურიზმის მიმართულებას, რომელიც ბოლო წლებში პოპულარულია ევროპელ ტურისტებში. მათი ამოცანაა, რაც შეიძლება ფრინველების მოცულობითი პირადი კოლექცია შეიქმნან. ტურისტები ერთმანეთს ეჯიბრებიან მათ მიერ დაკვირვებული ფრინველების რაოდენობაში და აქტიურად უზიარებენ ერთმანეთს ფოტოებს სოციალურ ქსელებში. ამასთან, ტურისტები არა მხოლოდ ფოტოს უღებენ, არამედ აკვირდებიან და აღწერენ მათთვის დამახასიათებელ ქცევას ბუნებრივ პირობებში. არიან ისეთი რეკორდსმენები ე.წ. “ბერდვოჩერები“, რომელთა დაკვირვების სიაშიც 5000-მდე ფრინველია.

ფრინველებზე დაკვირვებას (“ბერდინგს“) მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ტურისტულ ინდუსტრიაში, ქმნის პირდაპირ და არაპირდაპირ ეკონომიკურ სარგებელს მრავალი ქვეყნისთვის. “გადამფრენი ფრინველების შენარჩუნება რთული ამოცანაა, რამდენადაც თავისი მიგრირების პროცესში ისინი გადაკვეთენ რამდენიმე ქვეყანას საკუთარი იურისდიქციებით და ბუნების დაცვის სტრატეგიებით“. ამდენად დაკვირვების პროცესში ტურისტებს მათი გადარჩენის მისიაც ეკისრებათ. გადამფრენი ფრინველების დაცვის კამპანიის გააქტიურებისათვის 12-13 მაისს აღნიშნავენ გადამფრენი ფრინველების საერთაშორისო დღეს.

გარემოს დაცვის გაეროს პროგრამაში აღნიშნულია, რომ გლობალური მასშტაბით შემოსავლები ეკოლოგიურ ტურიზმში დაუჯერებლად სწრაფი ტემპებით იზრდება და ამ თვალსაზრისით ფრინველებზე დაკვირვებას სასიხარულო პერსპექტივები აქვს. მხოლოდ ამერიკაში, ხელისუფალთა შეფასებით, ფრინველებსა და ველური ბუნების სხვა წარმომადგენლებზე დამკვირვებლებს წელიწადში 32 მილიარდი დოლარი შემოაქვთ შემოსავლის სახით. ეს თანხა შეესაბამება კოსტა-რიკის მთლიან ეროვნულ შემოსავალს. მოტლანდიაში დაითვალეს, რომ ტურისტებმა ერთ წელიწადში (2012) დახარჯეს 8-12 მილიონი დოლარი იმაზე, რომ დაენახათ თეთრბოლოიანი არწივი კუნძულ მალიზე. ამ ქვეყანაში 4% ყველა სამუშაო ადგილისა დაკავშირებულია ველური ბუნების ტურიზმის სფეროსთან.

ღონისძიებები, რომლებიც ეძღვნება გადამფრენ ფრინველებს, იმართება 70 ქვეყანაში, მოიცავს ფრინველების ფესტივალს, საგანმანათლებლო სამუშაოებს, ბუნების დაცვის პროექტებს, ტურებს, რომლებიც ეძღვნება ფრინველებზე დაკვირვებას. ამ ღონისძიებების ორგანიზებაში მონაწილეობს ასობით მოხალისე და ორგანიზაცია.

როგორც ვიცით, აჭარაში უკვე დანერგილია ტურიზმის ეს სახეობა; ცნობილია, რომ აქ არის მტაცებელი ფრინველების საიმიგრაციო დერეფანი. შეიძლება თუ არა მისი განვითარება სვანეთში?

საქართველოს ტერიტორიაზე ცნობილია მიმოფრენის ორი უმთავრესი გზა, პირველი და ყველაზე დიდი, შავი ზღვის სანაპირო საჰაერო გზაა, რომელიც ჩრდილოეთიდან - სამხრეთით და პირუკუ მიემართება. ამ გზით მიფრინავს ფრინველთა სხვადასხვა სახეობის უდიდესი რაოდენობა.

საქართველოს მეორე საჰაერო გზა მდებარეობს კავკასიონის მთავარ ქედზე, იგი იწყება ქალაქ ვლადიკავკაზის მხრიდან მდინარე თერგის დინების გასწვრივ, გადადის ჯვრისა და გუდაურის უღელტეხილებზე, მიემართება თეთრი და შავი არაგვით, ჩადის მდინარე მტკვარზე და მიჰყვება ამ მდინარის დინებას სამხრეთ-აღმოსავლეთით.

როგორც პირველ, ისე ამ გზაზედაც მიმოფრენენ მწყერები, მათი მუდმივი თანამგზავრები კვირიონები, ტყის ქათმები, სხვადასხვა სახის იხვები, რუხი ბატები, სავათები, სარსარაკები, წეროები და სხვა გადამფრენი ფრინველები.

გარდა დასახელებული გზებისა, საქართველოს ფარგლებში კავკასიონის ქედის უღელტეხილებთან რამდენიმე ადგილას არსებობს გადამფრენის მეორეხარისხოვანი გზებიც. ეს უღელტეხილებია სანწა, გრიზბა, ქლუხორი, ბალყარეთიდან სვანეთში გადმოსავლელი “ტვიბერი“ და “მესტია“, რომლებსკენაც ფრინველები მიმოფრენენ მდინარეების ჩერეკისა და ენგურის დინებათა გზით.

საქართველოს მთავრობისა და სამხარეო ადმინისტრაციის მიერ ტურიზმის სფეროში შემოთავაზებული მიმართულებების მიხედვით ადგილობრივი მოსახლეობისათვის იქმნება ხელსაყრელი პირობები მასში მონაწილეობისა და ახალი ტურისტული პროდუქტის შეთავაზებისთვის, ოჯახური სასტუმროების გაფართოებისა და მონადირის ქოხების მოწყობისთვის. მთავრობის მიერ ტურიზმის სფეროში დამწყები ბიზნესებისთვის (საოჯახო სასტუმროები, ტურ-ოპერატორები და სხვ.) ხელსაყრელი პირობებით ფინანსური კაპიტალის (შეღავათიანი სესხები, გრანტები) ხელმისაწვდომობის წახალისებაა გათვალისწინებული.

სამხარეო ადმინისტრაციის გეგმის რეალიზებისთვის უდიდესი მნიშვნელობა ექნება საბიბლიოთეკო წყაროების გამოყენებასაც. ადგილობრივი მოსახლეობა უმეტესწილად გადაუმოწმებელ ინფორმაციებსა და ხალხში არსებული გადმოცემების მიხედვით უყვება ტურისტს ამა თუ იმ ტრადიციაზე, ძეგლზე, მაშინ, როდესაც მხოლოდ სვანეთში 75 მოქმედი ბიბლიოთეკაა: ცაგერის რაიონის სოფლებში - 41, 19 ლენტეხის და 15 მესტიის მუნიციპალიტეტში. გიდეხისა და საოჯახო ტურისტულ ბიზნესში დასაქმებულებს შეუძლიათ ისარგებლონ არსებული ფონდებით და გამოიყენონ საქმიანობაში. მხოლოდ ეროვნულ ბიბლიოთეკას 3002 ჩანაწერი აქვს სვანეთზე. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, განსხვავებული მიზნობრივი ჯგუფები სხვადასხვაგვარ მიდგომას მოითხოვენ, ტურისტულ პროდუქტზე, ძეგლსა თუ ტრადიციაზე, ეროვნულ სპორტულ ღონისძიებასა და წეს-ჩვეულებაზე კი ინფორმაცია უნდა იყოს ამომწურავი და შესაბამისი ინტერესების გათვალისწინებით მიწოდებული. ამასთან აღსანიშნავია, რომ გაიზარდა შიდა ტურიზმის მოყვარულთა რიცხვიც, რაც საგანმანათლებლო თვალსაზრისით ქვეყნისთვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ლაშქრობის მოყვარულები სიამოვნებით მოისმენდნენ საღამოს კოცონთან სვანურ მითებს და ლეგენდებს, რომლებზეც დაუსრულებლად შეიძლება საუბარი, თუ გამოიყენებენ ზურაბ კიკნაძის ნაშრომს ქართული მითოლოგია. [რედ.: მიხეილ ქურდიანი]. - ქუთაისი. 1996.

კიკნაძე, ზურაბ. ქართული მითოლოგია / ზურაბ კიკნაძე; [სარედ. კოლ.: ზაზა აბზიანიძე, ლევან თაქთაქიშვილი, ზაქარია მაჩიტაძე და სხვ.]. - [თბ.] 2007. - 267 გვ.

კიკნაძე, ზურაბ. ქართული ხალხური ეპოსი. - თბ.: ლოგოს-პრესი, 2001. - 136გვ. (თსუ-ს ფოლკლორისტიკის კათედრის შრომები).

თოფჩიშვილი, როლანდ. ქართული ფოლკლორი // საქართველოს ეთნოლოგია / როლანდ თოფჩიშვილი. - თბილისი, 2008. გვ. 287.

ონიანი, ოთარ. წმინდა გიორგის კულტი სვანურ ზეპირსიტყვიერებაში // საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “დიდაჭარობა“, ხულო-დიდაჭარა, 2009 წლის მაისი: (მასალები) / “დიდაჭარობა“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია (2009, ხულო-დიდაჭარა). - თბ., 2009. - გვ. 262-264.

ონიანი, ოთარ. კულტურული გმირის პრობლემა ქართულ ფოლკლორში: (სვანური მასალების მიხედვით) / ოთარ ონიანი; [რედ. ზურაბ კიკნაძე]; შოთა რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ინ-ტი. - თბ.: უნივერსალი, 2009.

ქურდოვანიძე, თეიმურაზ. ქართული ფოლკლორი / თეიმურაზ ქურდოვანიძე; [რედ.: ზურაბ კიკნაძე]. - თბილისი: მერანი, 2001. - 331 გვ.

ხალხური პოეზიის ანთოლოგია / შედგენილი ზურაბ კიკნაძისა და ტრისტან მახაურის მიერ; [რედ. მერაბ ლაღანიძე; თენგიზ მირზაშვილის ნახ.; [ქართ. წიგნის მხარდაჭერის ფონდი]. - თბილისი: მემკვიდრეობა, 2010. - 352 გვ.

ონიანი, შ. “სიბრძნე სიცრუის“ ზოგიერთი არაკი სვანურ ზეპირსიტყვიერებაში / შ. ონიანი // სულხან-საბა ორბელიანი, 1658-1958: საიუბილეო კრებული / საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. - თბილისი, 1959. - გვ. 203-213.

ონიანი, ოთარ. ნადირთ ღვთაებები სვანურ ფოლკლორში / ოთარ ონიანი // ფოლკლორისტთა სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 51: ეძღვნება

ალექსანდრე ხახანაშვილის 150 წლისთავს, 2014 წლის 4 ივნისი / ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი. - თბილისი, 2014.

შიოშვილი, თინა. სტუმარი // სტუმარმასპინძლობა ქართულ ფოლკლორში / თინა შიოშვილი. - თბილისი, 2009. გვ. 121-159. ავტორი მოგვითხრობს ქართველი კაცის სტუმრისადმი დამოკიდებულებასა და სტუმრის მიღების წესებზე აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთსა და სვანეთში ხალხური პოეზიის, ზღაპრების, ლეგენდების, თქმულებებისა და ანდაზების მიხედვით.

ნადირობის წეს-ჩვეულებების შესახებ საინტერესო მასალის მომზადება შეიძლება კრებულით “ქართველთა მითო-რელიგიური წარმოდგენები და მათი სოციალური არსი“ (სამონადირეო წეს-ჩვეულებების მიხედვით). აქვეა მ. ზურაშვილის სტატია “ნადირობასთან დაკავშირებული რიტუალები“. - თბ., 2009. გვ.15-62. აქ გვხვდება ტაბუირებული სიტყვები; ნადირობის მომზადების პროცესში მიღებული სავალდებულო აკრძალვები და მონადირის სიწმინდის ნორმები; კერა და სამონადირეო რიტუალი; შეწირვის ფორმები; ნადირის ძვლის დაცვის ჩვეულება.

ავრეთვე: **ზურაშვილი, მაია.** ნადირობა სოციალურ სიმბოლიკაში. მონადირე - რჩეული - მეფე ნადირობა ქართულ სოციალურ სიმბოლიკაში. მონადირის გარე სამყარო, მფარველი ქარღმერთი, მიცვალებულის კულტი ქართული ხალხური წარმოდგენების მიხედვით.

ელდარ ნადირაძის “ტოტემიზმი“, თბილისი, 2008. ქართულ ეთნოგრაფიულ სინამდვილეში დაფიქსირებული ცხოველებისადმი თავყანისცემა სვანეთის (მგელი) და ხევის (ალალი გველი) მაგალითებზე.

ელდარ ნადირაძის “მაგია“ // მსოფლიოს რელიგიები. თბილისი, 2008. წარმოდგენილია მაგიურ-რელიგიური ქმედების რიგის კომპლექსები შემონახული საქართველოს ეთნოგრაფიულ სინამდვილეში. მაგიური შელოცვების ტექსტები ქართულ ფოლკლორში. სამონადირეო მაგია სვანეთში.

ხარძიანი, მაკა სვანური სამონადირეო სიმღერები // ტრადიციული მრავალმნიშვნელობის მეოთხე საერთაშორისო სიმპოზიუმი: მოხსენებები, 15-19 სექტემბერი, 2008, თბილისი, თბ., 2010. - გვ. 216-227. - ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენა. განხილულია ნადირობისადმი მიძღვნილი სვანური სიმღერა-ფერხულების კლასიფიკაცია სამონადირეო რწმენა-წარმოდგენებისა და წეს-ჩვეულებების კრილში.

გადამფრენ ჩიტებზე: Ἰ δὲ οὐ Ἰάαι ἄδὲ. Ἐ Ἄ Ἄι δᾶαι ἔϋ. Ἄ ἄἔᾶθ ἄἔἔ ἌἌ. Ἀἰδθ ἄἄἄ. 1976. ნაშრომში დაწვრილებითაა აღწერილი რომელი ფრინველი კონკრეტულად რომელ ადგილებშია დაფიქსირებული, რაც საშუალებას მისცემს “ბერდინგით“ დაინტერესებული ტურისტების მეგზურებს, გართულებების გარეშე მიიყვანონ ისინი შესაბამის ადგილებამდე.

ალბინიზმის განვითარებასა და ცნობილ ალბინისტებზე:

ჭილაძე, ოთარ. სიტყვა მიხეილ ხერგიანზე // წინ მარადისობა! / ო. ჭილაძე. - თბ., 2009. - გვ. 124-125. მთამსვლელის გახსენება.

ჯაფარიძე, ივანე, // მყინვარწვერიდან ევერესტამდე (1923-1991 წწ.) / ი. ჯაფარიძე. თბ., 2010. კრებულში სხვადასხვა ავტორების მიერ მოთხრობილია საქართველოს ალპური კლუბის დაარსების ისტორიაზე, ცნობილ მთამსვლელებსა და მეკლდეურებზე, საქართველოს ალპური კლუბის ხელმძღვანელებზე,

გეოგრაფიულ საზოგადოებაზე; სხვადასხვა ალბინისტურ ბანაკებზე; სამთო მომზადების სკოლაზე; მოცემულია ქართული ალბინიზმის ისტორია და ქართველ ალბინისტთა ბიოგრაფიები; ქართველ მთამსვლელთა თავგადასავლები; საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატებში ქართველ მთამსვლელთა გამარჯვებებზე 1950-1983 წწ.; ჩანახატი ლეგენდარულ მთამსვლელ ქალზე ალექსანდრა ჯაფარიძეზე. მთამსვლელობის ისტორია და მომავალი.

სვანური სიმღერების და ცეკვების შესახებ:

თოფჩიშვილი, როლანდ. ხალხური სიმღერები და ცეკვები // საქართველოს ეთნოგრაფია / ეთნოლოგია / ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგ. ინ-ტი. - თბ., 2010. - გვ. 658-662.

სვანური საოჯახო ყოფის ამსახველი:

ფუტყარაძე, ტარიელ. სვანები: საცხოვრისი, დედაენა, დიალექტები // სვანეთის ისტორიის ფურცლები / საქ. საპატრიარქოს წმ. თამარ მეფის სახ. სასწ. უნ-ტი. - თბ., 2011. - გვ. 41-50.

ეთნოგრაფიული მასალა // სვანეთის ისტორიის ფურცლები / საქ. საპატრიარქოს წმ. თამარ მეფის სახ. სასწ. უნ-ტი. - თბ., 2011. - გვ. 199-200.

გუჯეჯიანი, როზეტა. ქართველ მთიელთა მენტალობის ისტორიიდან. თბ., 2008.

გუჯეჯიანი, როზეტა. “კვირია“ სვანეთის ტრადიციულ ყოფაში // სვანეთის ისტორიის ფურცლები / საქ. საპატრიარქოს წმ. თამარ მეფის სახ. სასწ. უნ-ტი. - თბ., 2011. - გვ. 62-69.

დვალი, ირაკლი. სვანეთის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული საკითხები / სვანეთი და სვანები / ირაკლი დვალი, გივი ქურდიანი. - თბ., 2014. გვ. 35-52

თოფჩიშვილი, როლანდ. საქართველოს ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მხარეები // საქართველოს ეთნოგრაფია/ეთნოლოგია / ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლ. ინ-ტი. - თბ., 2010. - გვ. 106-153.

თოფჩიშვილი, როლანდ. ქართველთა ხასიათი // საქართველოს ეთნოგრაფია / ეთნოლოგია / ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლ. ინ-ტი. - თბ., 2010. - გვ. 248-259.

თოფჩიშვილი, როლანდ. ზეპირი ისტორიული წყაროები // ეთნოისტორიული ეტიუდები: წ. 1 / როლანდ თოფჩიშვილი. - თბ., 2005. - გვ. 257.

2017 წელს საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის დაფინანსებით გამოვიდა ჟურნალი ველური ბუნება, სადაც საინტერესო ცნობების მოძიება შეიძლება სამკურნალო ეკოლოგიის, სამონადირეო ტურიზმის, სანადირო იარაღისა და ა.შ. შესახებ.

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ მუნიციპალურ ბიბლიოთეკებს დიდი დახმარების გაწევა შეუძლიათ ტურიზმით დაინტერესებული ან საოჯახო სასტუმროების ბიზნესში დასაქმებული ადგილობრივი მცხოვრებლებისთვის ახალი ტურისტული პროდუქტის შექმნასა და მიმზიდველად წარმოჩენაში.

დამოწმებული ლიტერატურა

სამეგრელო-ზემო სვანეთის განვითარების სტრატეგია 2014-2020 წწ.
<http://droa.ge/wp-content/uploads/2017/09/>

საქართველოს 2018 წლის ბიუჯეტი სახელმწიფო ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები. <http://www.parliament.ge>

საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025.

<http://www.economy.ge/uploads/ecopolitic/turizmi>

И́а̀дѐа̀д̀е́и́ а́ а́ о́дѐ̀н̀д̀è̀ ÷ а́н̀е́и́ а̀е́çи́ а́н̀а́. <http://tourfaq.net/marketing/marketing-y-turisticheskom/>

Í ááë þ ááí è á çà ì òè ö à ì è... <http://www.un.org/russian/news/ru/print.asp?newsid=17487>

MZIA KHOSITASHVILI

USING LIBRARY MATERIALS IN TOURISTIC MARKETING OF SVANETI

Tourism is one of the priorities and developing field of economy, which is proved by the amount of visitors and locals participating in domestic tourism. Foreign visitors who love mountaineering admire Svaneti. Government of Georgia and regional administration of Samgelo -Zemo Svaneti considers the following steps to support the strategic development of tourism: support to agricultural field, maintenance of architectural buildings, arranging the roads leading towards them, arrangement of tourism infrastructure, developing interest towards tourism among the locals, creating new touristic routes and products, supporting the manufacture of local crafts and souvenirs and improving the service of guides. Besides, the government drew attention on increasing of marketing activities in the field of tourism.

According to the recommendation of the world tourism organization the basic function of touristic marketing is to establish contact with the consumers, which simplifies dividing the touristic market into segments. Division into segments support considering the interest of a concrete consumer, creates a new touristic product and improves the quality of a service. Accordingly, all of these are reflected on the amount of visitors and income.

The level of education of guides and hosts, their broad horizon of thinking and the knowledge of culture and history of Georgia, have a big influence in terms of creating the interesting image of the country. Municipal libraries have the capacity of supporting the guides and other individuals from the tourism industry by offering the relevant information and literature.

The article contains the works of the Georgian scientists and travellers, which describe the origin and character of Georgians, history of Svaneti, verbal sayings, hospitality, hunting habits, traditions, rituals, legends and myths, histories about the alpinists, flora and fauna of Svaneti.